

ZONA FRANCA

Illes i llibres

XAVIER MORET

Ignoro per què, però una preguin-ta que forma part de l'antologia de les entrevistes més estúpides és aquella de: "Quines tres coses s'emportaria a una illa deserta?"

L'entrevistat acostuma a respon-dre un parell de coses que poden variar i, per allò de quedar bé, acaba citant sempre "un llibre". No, no es tracta d'especificar quin, perquè probablement el po-sarien en un compromís, però en tot cas, el llibre sempre forma part del bagatge ideal per empor-tar-se a una illa deserta.

Se m'acudeixen unes quantes coses aparentment més lògiques d'endur-se en un hipotètic viatge a una illa deserta, com per exem-ple una loció o unes ulleres de sol, un bidó d'aigua dolça, un para-sol, una barca, un equip de bricolatge o un bitllet de tornada.

Segui com vulgui, em sorpen la hipocresia de la Chabeli de tom quan menteix amb albu del llibre, perquè segur que el que en realitat desitjaria és un *jeep*, una botiga d'alta costura, una discoteca ple-gable i un grapat de *paparazzi*.

Però, deixant de banda les illes idíl·licament desertes de les entre-vistas de tercera, el cert és que illes i llibres van junts sovint. O, més ben dit, les illes han estat sovint un bon tema literari. Els dos casos més famosos en són, sens dubte, *Robinson Crusoe*, de Defoe, i *L'illa del tresor*, de Stevenson. Tant el model d'illa de naufrag com el d'illa amb tresor són genials, insupe-rables, clàssics. Hi podriem afegir les illes utòpiques, les de ciència ficció — *L'illa del doctor Moreau*, de H. G. Wells — les idíl·liques — *Dos anys de vacances*, de Jules Verne — o les illes que desperten l'animal que portem a l'interior — *El senyor de les mosques*, de Golding —.

En trobarem molts més mo-dels, ben segur, però no es tracta de fer un catàleg exhaustiu. Del que es tracta, de fet, és de co-mentar l'últim nouvingut en aquest terreny de les illes literà-ries: la novel·la *Illa Flaubert*, de Miquel Angel Riera.

Un encert

El títol, d'entrada, és un encert, com també ho és la novella, d'al-tra banda. En les dues paraules del títol, i amb una concisió allunyada de l'estil barroc del lli-bre, Riera ens situa dos mons: el de l'illa deserta — territori perso-nal, lluny dels altres (l'enemic són els altres) — i el de Flaubert, el refugi literari.

L'anglès Julian Barnes — *El lloro de Flaubert* — ja va demos-trar que posar Flaubert en el títol d'una novel·la funciona. I més quan la construcció del llibre té qualitat. Pocs autors despertem tanta admiració com Flaubert.

El que ha fet Miquel Angel Riera és construir una història d'aïllament i de solitud on la por a la mort constitueix l'origen de la fugida, de la renúncia. Ell viu en una illa, Mallorca, i sap de què parla quan treu el tema insular. El personatge d'*Illa Flaubert* s'hi emporta només un llibre: Flaubert. No vol saber res més del món. Ara bé, a diferència del que passa amb la Chabeli estereoti-pada, l'elecció del llibre per part del personatge de Riera no és una reacció a una pregunta estú-pida. En el seu cas, el llibre és una bandera d'uns principis lite-raris. Tota una altra cosa.